

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 54
van **BERT MOYAERS**
datum: 26 oktober 2017

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Uitzendingen van sportevenementen - Kijkcijfers en kosten voor uitzendrechten

Op mijn vraag om uitleg in de commissie van donderdag 26 oktober over de geringe mediabelangstelling voor topprestaties in minder bekende sporten, reageerde de minister dat de beheersovereenkomst met de VRT de enige hefboom is die Vlaanderen in handen heeft om te wegen op de uitzendprioriteiten van de openbare omroep. Volgens die beheersovereenkomst dient er aandacht te worden geschonken aan minstens 30 'kleinere' sporten, een doelstelling die de VRT met 49 in beeld gebrachte 'kleinere' sporten vlot haalt.

De minister voegde daaraan toe dat dit opmerkelijk positief is, gezien het feit dat de uitzendrechten voor bepaalde 'kleinere' sporten vaak een veelvoud kosten van klassieke sporten zoals voetbal of wielrennen, informatie die de minister van een commerciële omroep had gekregen. Dat kwam voor mij toch als een grote verrassing, want ik was van mening dat uitzendingen zoals de Paralympics, het EK hockey voor dames of het EK voetbal voor dames - stuk voor stuk sportevenementen die veel kijkers wisten te trekken - waarschijnlijk qua kosten-baten rendabeler zouden zijn dan de in beeld gebrachte mannencompetities.

1. Kan de minister voor alle uitgezonden sportevenementen van de openbare omroep volgende zaken bezorgen:
 - a) kijkcijfers (zowel primetime als niet-primetime);
 - b) kosten voor uitzendrechten?
2. Beschikt de minister ook over cijfers van de commerciële omroepen? Zo ja, gelieve ook deze te bezorgen.
3. De minister zei in de commissie dat uitzendrechten van bepaalde 'kleinere' sporten vaak een veelvoud kosten van uitzendrechten voor klassieke sporten.

Heeft de minister daar concrete informatie over of kan hij daar specifieke voorbeelden van geven?

ANTWOORD

op vraag nr. 54 van 26 oktober 2017

van **BERT MOYAERS**

Ik heb in verband met uw vragen elementen van antwoord zowel bij de VRT als bij Mediaaan.

1. Wat de VRT betreft.

- a) Als bijlage: een overzicht van de kijkcijfers van de uitgezonden sportevenementen op de televisiezenders van de VRT (voor de periode 1 januari – 14 november 2017).

(Opmerking: In dit overzicht betekent "S" een samenvatting.

Als men de cijfers uit bijlage wil interpreteren, moet men rekening houden met diverse factoren, zoals:

- het tijdstip van uitzending (in de namiddag zijn er minder kijkers, maar kan makkelijker een groter marktaandeel gehaald worden dan 's avonds wanneer er meer kijkers zijn en er meer concurrentie is van populaire prime time-programma's);
- is het die dag goed weer of slecht (bij goed kijken er sowieso minder kijkers naar televisie);
- is het winter of zomer (in de winter kijken er meer mensen naar televisie);
- zijn er gelijktijdig populaire concurrerende programma's op andere zenders te zien (wat potentiële kijkers weghoudt van een sportprogramma);
- hoe druk wordt het programma voor of na de uitzending bekeken (een trekker voor of na een uitzending geeft extra kijkers);
- de lengte van een uitzending (hoe korter een uitzending, hoe meer kans op "betere" cijfers);
- hoeveel aandacht aan het sportevenement is gegeven in de aanloop er naartoe (bijvoorbeeld in de schrijvende pers);
- enzovoort

Uit deze cijfers blijkt dat live verslaggeving of samenvattingen van evenementen van kleine sporten doorgaans relatief weinig kijkers bereiken. Ze trekken meer kijkers als:

- er Belgische of Vlaamse atleten of ploegen topprestaties leveren en strijden om medailles of titels
- óf wanneer de VRT-zenders ze slim plaatsen in het programmaschema, namelijk rond een populair programma of sportevenement.

De VRT streeft er naar een mix van sporten en sportevenementen te brengen die een weerspiegeling is van hoe Vlaanderen sport beleeft. De openbare omroep probeert daarbij de Belgische teams en atleten die bij de Europese top of wereldtop aansluiten te volgen. Uiteraard voor zover dat praktisch en budgettair haalbaar is.

De strategie van de VRT bestaat er in het kijkbereik van de minder populaire sportevenementen en -disciplines te proberen vergroten door ze waar mogelijk te "koppelen" aan meer populaire sportevenementen en -disciplines.

Een voorbeeld: in de wintermaanden kan een (populaire) veldrit op zondag vaak fungeren als trekker voor een verslag van een andere sportdiscipline. Dergelijke veldrit haalt al gauw ruim 600.000 kijkers. Sporza probeert dan een minder populair evenement voor of na de cross te programmeren. Daardoor "profiteert" een sportevenement van een kleine sport van het hoge bereik van het veldrijden: op die manier kan een kleine sport vier tot vijf keer beter scoren dan wanneer het afzonderlijk zou uitgezonden worden.

In de cijferlijsten is bijvoorbeeld duidelijk te zien dat onder meer veldlopen, formule 1, triatlon, paardensport en motorcross vaak profiteren van het trekker-effect van wielrennen en veldrijden op zondag. Dat blijkt ook sterk als gelet wordt op de marktaandeelen op het moment van uitzending. De sportdisciplines die het meestal op eigen kracht moeten doen scoren beduidend slechter. Dat kan vastgesteld worden bij wedstrijden van bijvoorbeeld handbal, volleybal, tennis of basketbal (waarvan soms wedstrijden (zonder de trekker van een "grote sport") worden uitgezonden).

Concrete voorbeelden

- Op zondag 29 oktober 2017 zond Sporza (op Eén) de veldrit van Ruddervoorde uit. Die wedstrijd haalde 610.000 kijkers. Vlak na die wedstrijd zond het net de handbalinterland België – Nederland uit. (Dat gebeurde in nauw overleg met de handbalfederatie en tot haar tevredenheid.). Van de ruim 600.000 kijkers voor het veldrijden bleven er nog 246.000 kijken naar de eerste helft van het handbal en 195.000 naar de tweede helft. Dat zijn hoge cijfers voor een handbalwedstrijd. Ze zijn te danken aan de trekkersrol van het populaire veldrijden. Als er die zondag geen veldrit was geweest en Sporza had het handbal geïsoleerd geprogrammeerd, dan zou de match waarschijnlijk nog geen 40.000 kijkers hebben bereikt. Dat kan vastgesteld worden uit de kijkcijfers van het handbal uit het bijgaande overzicht: zonder een echte "sport-trekker" zijn die bereikcijfers soms heel laag.
- Als de volleybalmatch België–Frankrijk van zondag 18 juni vergeleken wordt met en de wedstrijd Maaseik–Moskou in de Champions League op donderdag 2 maart, dan is het verschil duidelijk:
 - de match op 18 juni haalde een marktaandeel van 23%. Die wedstrijd werd uitgezonden na de trekker: Elfstedenronde wielrennen
 - de match op 2 maart haalde een marktaandeel van 8,7%. Die wedstrijd werd "geïsoleerd" uitgezonden op donderdagnamiddag.
- Nog sterker: de samenvatting van de volleybalwedstrijd Maaseik–Roeselare op 22 januari trok 368.000 kijkers. Goed voor een marktaandeel van 36%. Dit dank zij de werelbekerveldrit in Hoogerheide die errond geprogrammeerd was.
- Op 24 september speelden de Belgische volleybalvrouwen de halve finale van het EK tegen Servië. Naar de eerste twee uur van de partij keken 14.000 mensen (1,6% marktaandeel). Tegelijkertijd werd ook het WK wielrennen op de weg uitgezonden. Die wedstrijd werd wel druk bekeken. Toen het WK wielrennen afgelopen was, werd de volleybalmatch België–Servië er vlak nadien geprogrammeerd. Daardoor keken naar de laatste twee sets van die wedstrijd zo'n 248 000 kijkers (28,9% marktaandeel). Dat is duidelijk te danken aan het wielrennen dat eraan voorafging.

De VRT wijst ook op een andere belangrijke pijler in haar sportstrategie: de aandacht voor sport in de journaals en in Sportweekend (Eén) (waarin meer verschillende sporten aan bod kunnen komen dan in livereportages). Beide programma's bereiken bovendien veel kijkers.

Ook de aandacht voor sport in generalistische niet-sportprogramma's (bijvoorbeeld in een talkshow zoals Van Gils & gasten (Eén), Iedereen

beroemd (Eén) of De zevende dag (Eén)) is van belang. In dergelijke programma's vinden die sporten vaak een veel breder publiek dan wanneer er een live reportage zou worden uitgezonden.

- b) De VRT informeert elk jaar opnieuw over de voorraadevolutie aan sportrechten in haar jaarverslag.

In het VRT-jaarverslag 2016 werd volgende informatie opgenomen:

VOORRAAD SPORTRECHTEN (in mio euro)			
Voorraad op 31/12/2015	Aankopen in 2016	Uitgezonden in 2016	Voorraad op 31/12/2016
32,6	+7,0	-12,9	26,7
	o.a.	o.a.	o.a.
	EK Voetbal vrouwen (2017)	EK Voetbal 2016	WK Voetbal 2018 en 2022
	EK Voetbal mannen (2020)	Olympische Spelen	Kwalificaties WK Voetbal 2018
	Wielrennen Flanders Classics (2016)	Kwalificaties EK Voetbal 2016 en WK voetbal 2018	Uefa Europa League (2017-2018)
	Wielrennen (diverse voorjaarsklassiekers)	Vriendschappelijke wedstrijden Rode Duivels	Jupiler Pro League (2017)
		Uefa Europa league voetbal	Ronde van Frankrijk (2017-2019)
		Belgische Beker voetbal	Belgische Beker voetbal (2017-2018)
		Wielrennen Flanders Classics	Wielrennen Vuelta (2017-2020)
		Wielrennen Ronde van Frankrijk	BK Wielrennen en Veldrijden (2017-2018)
		Wielrennen (Giro, Vuelta)	UCI Weg- en Baanrijden (2017-2024)
		BK Wielrennen en veldrijden	Wielrennen (diverse voorjaarsklassiekers)
		UCI Baan-, Weg- en Veldrijden	Memorial Van Damme (2017-2018)
		Atletiek Memorial Van Damme	EK Atletiek (2017-2019)
		Tennis (Roland Garros)	IAAF Wereldatletiek (2017)
		Zaalsporten (basket- & volleybal)	Tennis (Roland Garros) (2017-2018)

"De voorraad sportrechten daalde in 2016 met 5,9 miljoen euro tot 26,7 miljoen euro. Er werden voor 7,0 miljoen euro nieuwe contracten in de voorraad opgenomen, terwijl er voor 12,9 miljoen euro aan rechten werd verbruikt. De voorraaddaling is in belangrijke mate te verklaren door het uitzenden van de grote sprotevenementen zoals het EK Voetbal en de Olympische Spelen."

Over de kosten van uitzendrechten van specifieke sportevenementen kan de VRT, omwille van de bedrijfsgevoeligheid van die informatie, geen gegevens publiek bekend maken.

- Uiteraard zijn er ook cijfers voor de commerciële omroepen. Die cijfers zijn de zogenaamde CIM cijfers die onder meer ook publiek gemaakt worden via de website van de CIM. Via de website <http://www.cim.be/nl/televisie/openbare-resultaten> worden cijfers bekend gemaakt zowel per dag, week, maand als jaar. Medialaan gaf bijvoorbeeld mee dat de oefeninterland België-Japan goed was voor 1.112.000 kijkers.

Ook Medialaan liet mij weten dat de vergoedingen die Medialaan betaalt voor bepaalde uitzendrechten een commerciële beslissing is en bijgevolg vertrouwelijke informatie is.

- De VRT laat me weten dat het klopt dat de kostprijs van beelden en de bijkomende kosten van sommige (kleine) sporten vaak zeer hoog zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval bij internationale sportevenementen waarvan de news access vaak duur is (news access: de prijs per minuut beeld in de journaals). Als het gaat over live verslaggeving, dan is het (volgens de VRT) algemeen gesproken, niet zo dat kleinere sporten een veelvoud zouden kosten van bijvoorbeeld voetbal.

Medialaan laat me in dezelfde zin weten dat om toegang te verkrijgen tot beelden voor gebruik in nieuwsuitzendingen twee vergoedingen betaald moeten worden, namelijk een vergoeding voor de rechten en een technische kost en dat de vergoeding voor rechten in kleinere sporten duurder kan zijn.

BIJLAGE

Overzicht van de kijkcijfers van de uitgezonden sportevenementen op de televisiezenders van de VRT (voor de periode 1 januari – 14 november 2017).
(Opmerking: In dit overzicht betekent "S" een samenvatting.